

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf TEKİN** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

C. Otlu

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Otizm spektrum bozukluğu, doğuştan gelen ve genellikle yaşamın ilk yıllarında fark edilen karmaşık bir nörogelişimsel farklılıktır. Otizmlili çocukların başkalarıyla iletişim kurma, etkileşimli oyunlar oynama, arkadaş edinme gibi sosyal becerilerinde akranlarına kıyasla belirgin yetersizlikler görülmektedir. Otizmin bir diğer özelliği tekrarlı davranışlar, takıntılar ve sıra dışı ilgililerdir. Türkiye’de 1985 yılında her 2500 çocuktan birine otizm tanısı konulurken bugün her 31 çocuktan birine tanı konulmaktadır. Her geçen yıl daha fazla çocuğa otizm tanısı konulmasına rağmen, bu çocukların eğitim hakkına erişimi ciddi yapısal sorunlar nedeniyle engellenmektedir. Otizmlili çocukların eğitiminde en sık karşılaşılan sorunlar arasında; okul kayıt süreçlerinde yaşanan ayrımcılık, deneyimli öğretmen yetersizliği, Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının (BEP) etkin uygulanamaması, akran zorbalığı ve fiziksel çevre düzenlemelerinin yetersizliği yer almaktadır.

Aileler, eğitim hakkına erişimde “kaynaştırma” süreçlerinde ciddi yapısal engellerle karşılaşmaktadır. Okulların otizmlili çocukları kaydetmek istememesi, eğitime erişimi zorlaştırmakta ve ayrımcılığa neden olmaktadır. Özel eğitim konusunda deneyimli ve yeterli bilgiye sahip öğretmenlerin azlığı, çocukların potansiyellerine uygun eğitim almasını engellemektedir. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının (BEP) sınıf içi uygulamalarda yetersiz kaldığı görülmektedir. Sınıf ortamının gürültülü olması, ışıklandırma sorunları veya karmaşık yapısı, otizmlili çocukların duyuusal hassasiyetlerini tetikleyerek öğrenmeyi zorlaştırmaktadır. Sosyal etkileşimde zorlanan çocukların akranları tarafından dışlanması veya zorbalığa uğraması, okula uyumlarını güçleştirmektedir. Kaynaştırma eğitimi çoğu okulda etkin uygulanmamakta, sınıf öğretmenleri yeterli destek almadan bu süreci yürütmeye zorlanmaktadır. Özel eğitim öğretmeni ve yardımcı personel eksikliği kronik hale gelmiş durumdadır.

Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi’ne göre, engelli bireylerin ayrımcılığa uğramadan kapsayıcı eğitim sistemi içinde eğitim alma hakkı vardır. Birleşmiş Milletler Çocuk

Haklarına Dair Sözleşme, özel gereksinimli çocuklar için ek destek sağlanmasını güvence altına almaktadır. Anayasa'nın 42. maddesine göre kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. 10. maddesi gereği engelli bireyler için pozitif ayrımcılık yapılması mümkündür. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, eğitimde fırsat eşitliğini ve özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin eğitime erişimini devletin görevi olarak tanımlamaktadır. 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ise otizmli bireyler dahil özel gereksinimli bireylerin özelliklerine uygun eğitim almasını, kaynaştırma/bütünleştirme eğitimine katılmasını ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) hazırlanmasını zorunlu kılmaktadır. Otizmli çocukların eğitim hayatında yaşadıkları bu sorunlar, uluslararası sözleşmeler, Anayasa ve yasalar ile güvence altına alınmış eğitim hakkını ihlal etmekte ve sosyal devlet ilkesi ile çelişmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye genelinde Otizm Spektrum Bozukluğu tanısı almış okul çağındaki çocuk sayısı kaçtır? Bu çocukların kaç öğün eğitim sistemine dahil durumdadır?
- 2- Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim alan otizmli öğrencilerin bulunduğu okullarda, özel eğitim öğretmeni ve destek personeli eksikliği giderilecek midir?
- 3- Sınıf öğretmenlerine otizmli çocuklar için verilen hizmet içi eğitimlerin kapsamı nedir? Bu eğitimler yeterli olmakta mıdır?
- 4- Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının (BEP) etkin şekilde uygulanmadığı yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınız inceleme yapmakta mıdır? BEP etkin şekilde uygulanacak mıdır?
- 5- Otizmli öğrencilerin akran zorbalığına maruz kalmasını önlemek için okullarda hangi somut önlemler alınmaktadır?
- 6- Okullarda birebir destek personeli uygulaması yaygınlaştırılacak mıdır?
- 7- Otizmli çocukların eğitimden kopmasının önlenmesi için Bakanlığınızın yürüttüğü güncel ne gibi çalışmalar vardır?
- 8- Otizmli çocukların ailelerine psikolojik destek için ilgili kurum ve kuruluşlarla yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır?
- 9- Otizmli çocukların eğitimde karşılaştıkları sorunların çözümüne yönelik daha etkin politikalar geliştirecek misiniz?